



Války diadochů

Aleš Mučka

Přehled konfliktů

- Lamijská válka (323 – 322 př. n. l.)
- První válka diadochů (322 – 320 př. n. l.)
- Druhá válka diadochů (319 – 315 př. n. l.)
- Třetí válka diadochů (315 – 311 př. n. l.)
- Babylonská válka (311 – 309 př. n. l.)
- Čtvrtá válka diadochů (308 – 301 př. n. l.)
- 6 Syrských válek (274 – 168 př. n. l.)



Alexandr zemřel

- 10. nebo 11. června 323 př. n. l. zemřel v Babylóně Alexandr Veliký
- Zanechal po sobě pouze těhotnou manželku a mentálně postiženého bratra
- Skutečnou moc v jeho říši měli ve svých rukou jeho velitelé
- Důstojníci pěchoty dosadili na trůn bratra Alexandra Velikého Filipa III. Arrhidaia a velitelé jízdy jeho syna Alexandra IV. Aiga



Konec Alexandrova rodu

- Role správce za oba neschopné krále se ujal Perdikkás (bývalý velitel jízdy)
- Již roku 321 př. n. l. byl ale zabit Perrdikás při neúspěšném tažení do Egypta
- Eumenés byl popraven Antigonem roku 316 př. n. l.
- Filip III. Arrhidaios byl zabit roku 317 př. n. l. a Alexandr IV. Aigos roku 309 př. n. l.

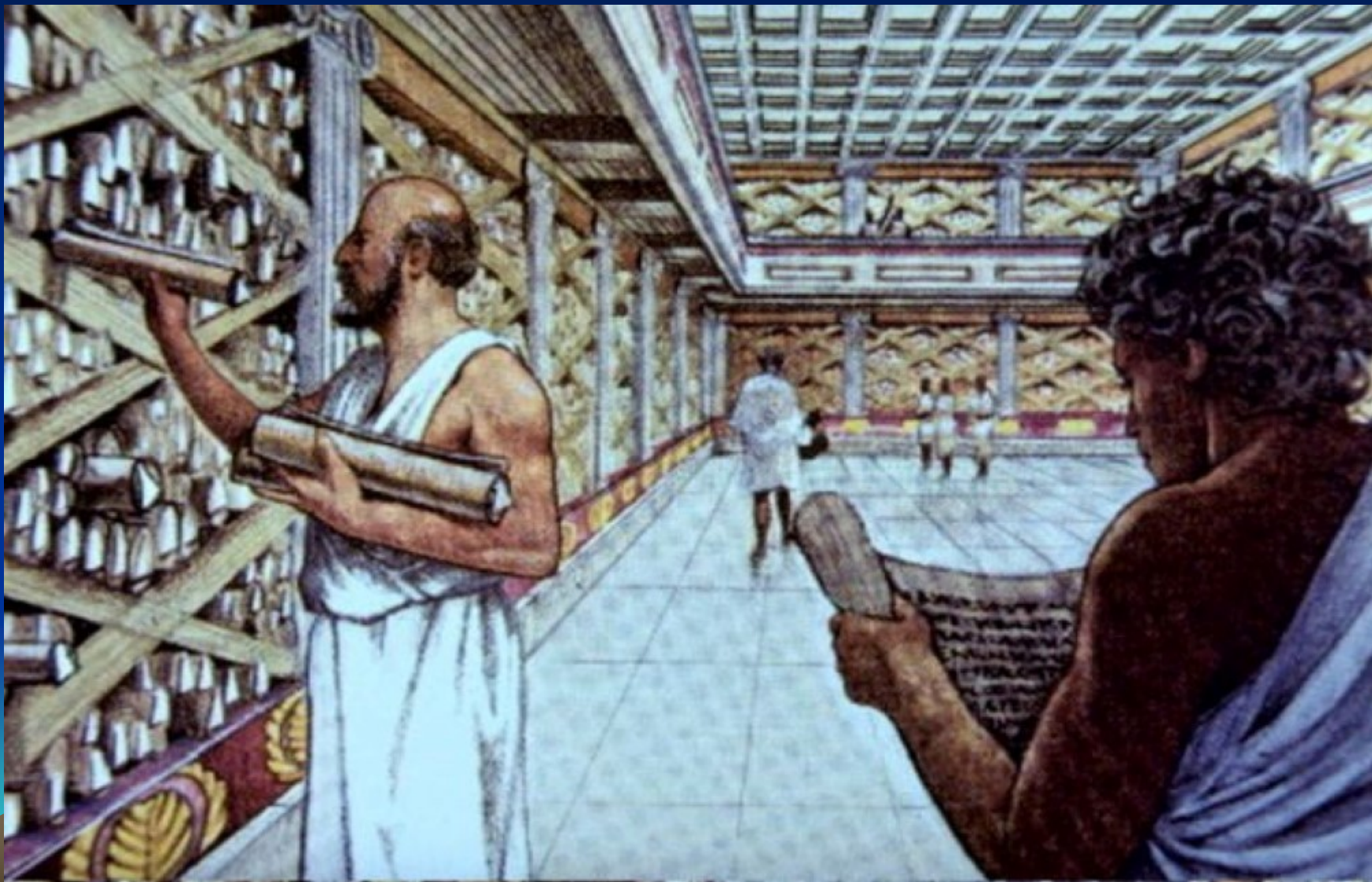


Konec jedné říše

- Jednotliví velitelé se po roce 323 př. n. l. stali správci v satrapiích a brzy začali vést svou vlastní politiku
- Po zavraždění obou bezmocných králů mohla být říše opětovně sjednocena jen jedním z diadochů (= nástupců Alexandra Velikého) na bitevním poli
- Mezi bývalými veliteli se našli tři, kteří si nakonec rozdělili říši



Helénistická království



Říše Alexandra Velikého roku 323 př. n. l.



Zakladatelé dynastií

- Antigonovská dynastie – Antigonos I. Monofthalmos (Jednooký) a Démétrios I. Poliorkétés („obléhatel měst“)
- Ptolemaiovská dynastie – Ptolemaios I. Sótér (Spasitel)
- Seleukovská dynastie – Seleukos I. Níkátór (Vítěz)



Zakladatelé antigonovské dynastie



Antigonos I. Monofthalmos

- *382 - +301 př. n. l.
- Sloužil již v armádě Filipa II.
- Účastnil se tažení Alexandra Velikého
- Byl jmenován satrapou Velké Frýgie, Pamfýlie a Lýkie





Boj s Eumenem

- Po zavraždění Perdikkáse roku 321 př. n. l. se Antigonos postavil do čela tažení proti jeho veliteli Eumenovi
- V roce 317 př. n. l. s ním svedl nerozhodnou bitvu u Paratakeny a o rok později opět žádný z nich nedosáhl vítězství u Gabiene
- Eumena nakonec vydali jeho vlastní vojáci Antigonovi, který jej dal popravit

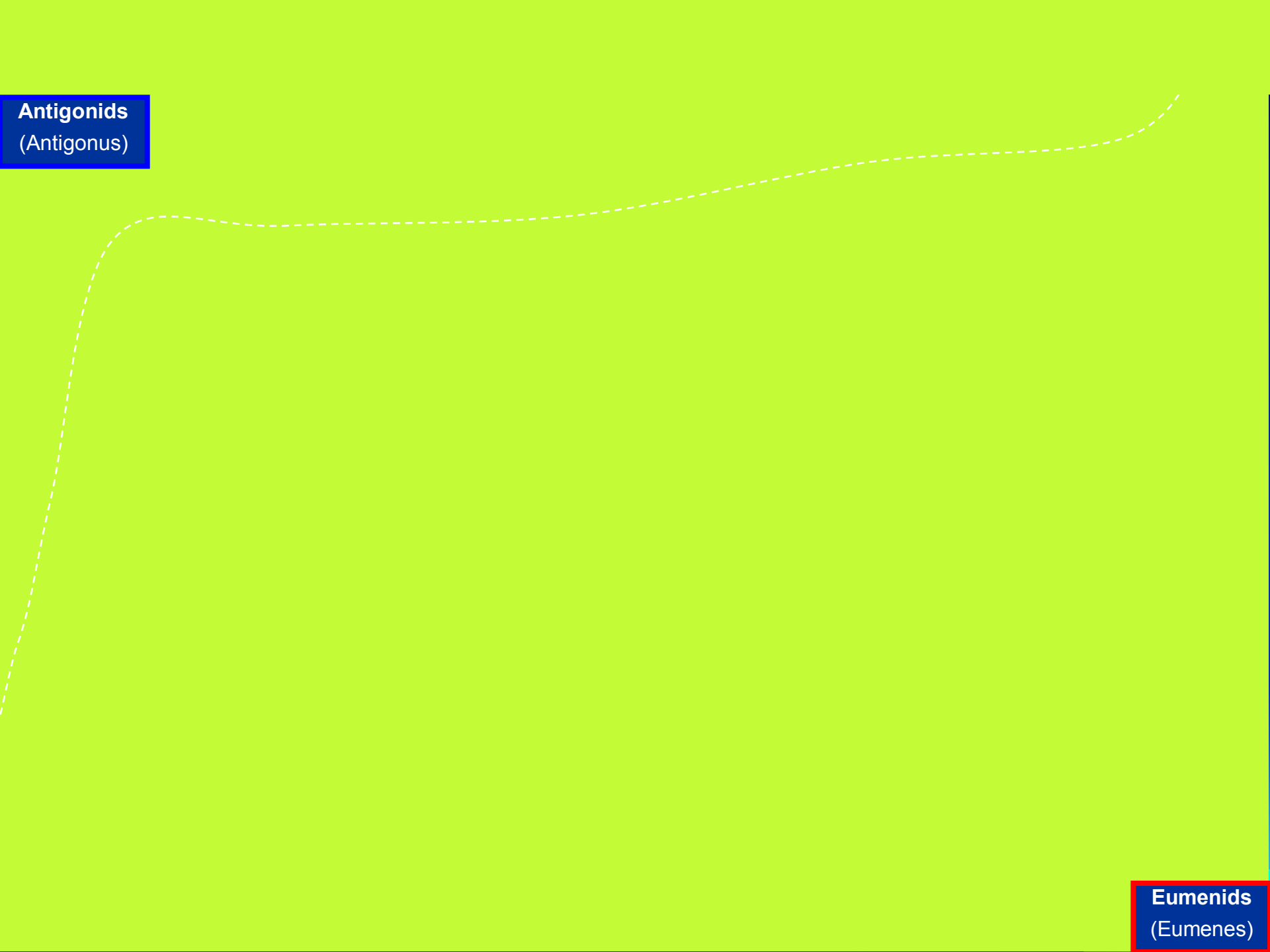


Bitva u Paratakeny (317 př. n. l.)

- **Antigonos** 
 - Antigonos
 - Síly: asi 44 000 mužů a 65 slonů
 - Ztráty: 3 700 padlých a 4 000 raněných
- **Eumenés** 
 - Eumenés
 - Síly: asi 41 000 mužů a 125 slonů
 - Ztráty: 500 padlých a 1 000 zraněných

Antigonids
(Antigonus)





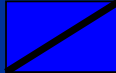





Eumenids
(Eumenes)



Antigonids
(Antigonus)

Antigonus

Deithon

Antigonids		Eumenids	
Heavy infantry		Heavy infantry	
Light infantry		Light infantry	
Cavalry		Cavalry	
Light cavalry		Light cavalry	
War elephants		War elephants	

Antigonids
(Antigonus)

28,000 heavy infantry
 10,000 light infantry
 8,500 cavalry
 65 war elephants

Antigenes

Eumenes

Symbol guide

Eumenids
(Eumenes)

Nová hrozba

- Po porážce Eumena ovládl Antigonos většinu asijských satrapií a obsadil Babylón, ze kterého uprchl jeho správce Seleukos do Egypta
- Již roku 315 př. n. l. se Seleukos spojil s Ptolemaiem, Kassandrem a Lýsimachem a zahájili tažení proti Antigonovi, který proti nim poslal armádu a flotilu vedenou svým synem Démétriem



Démétrios I. Poliorkétés

- *337 - +283 př. n. l.
- Syn a dědic Antigonu I. Monofthalmose
- Nechal postavit impozantní obléhací zbraně (Helepolis)
- Pro svou dynastii získal makedonský trůn



Války bez vítězů

- Již roku 312 př. n. l. byl Démétrios poražen v bitvě u Gazy
- Potom sice pokračoval se střídavými úspěchy v boji s ostatními diadochy, ale roku 311 př. n. l. byl uzavřen mír
- Démétrios poté během tzv. babylonské války dobyl nakrátko bývalou metropoli Alexandrový říše, ale od roku 309 do roku 308 př. n. l. obě strany dodržovaly mír



Boj o všechno

- Roku 308 př. n. l. vypukla čtvrtá válka diadochů, ve které oba Antigonovci získali na začátku převahu
- Démétrios dobyl část Balkánského poloostrova a porazil Egyptskou flotilu v námořní bitvě u Salamíny na Kypru, čímž dobyl i tento ostrov
- Jeho otec přijal titul krále, který si následně udělili i všichni jeho protivníci





Válečná štěstěna se obrátila

- Roku 305 př. n. l. Démétrios neúspěšně rok obléhal Rhodos (Rhodský kolos)
- I když poté vedl úspěšnou válku proti Kassandrovi, povolal ho jeho otec zpět do Malé Asie proti spojeným vojskům ostatních diadochů
- Roku 301 př. n. l. došlo k rozhodující bitvě u Ipsu, ve které Antigonos I. padl a tím skončil sen o obnovení Alexandrově říši



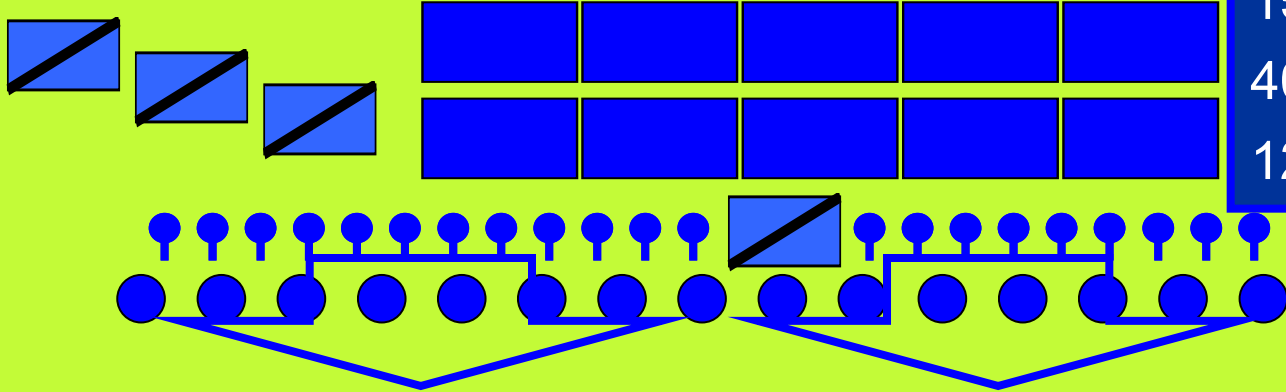
Bitva u Ipsu (301 př. n. l.)

- **Antigonovci** 
- Antigonos I.,
Démétrios I.
- Síly: 80 000 mužů a
75 slonů
- Ztráty: neznámé
- **Koalice diadochů** 
- Seleukos,
Lýsimachos
- Síly: 70 000 – 75 000
mužů a 400 – 500
slonů
- Ztráty: neznámé

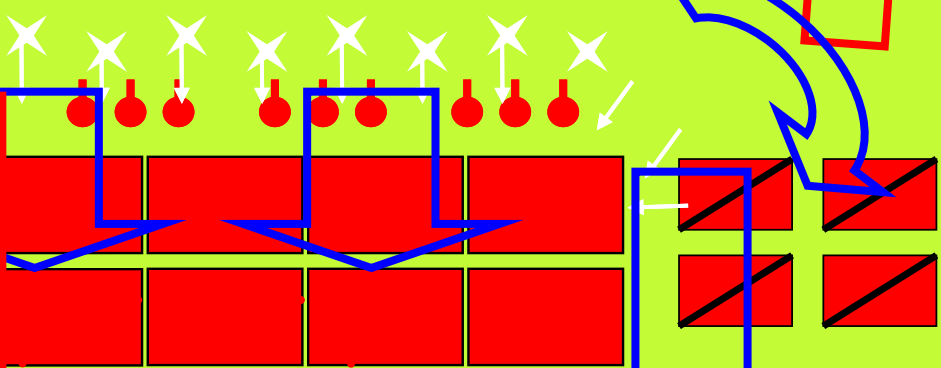
Allies
(Seleucus/Lysimachus)

Seleucus/Lysimachus

Allies
(Seleucus I/Lysimachus)
64,000 infantry
15,000 light cavalry
400 war elephants
120 chariots



Antigonids
(Antigonus I/Demetrius I)
70,000 infantry
10,000 heavy cavalry
75 war elephants



Antigonus

Demetrius

Antigonids
(Antigonus/Demetrius)



Démétrios se nevzdal

- Démétrios I. bitvu přežil a uprchl ke své flotile a začal jednat
- Usmířil se Seleukem a roku 294 př. n. l. vypudil z Makedonie dosavadního vladaře Antipatra II. a zaujal jeho místo
- Tento rok nastoupila na makedonský trůn dynastie Antigonovců, která na něm zůstala s krátkou přestávkou až do roku 168 př. n. l., kdy byla sesazena Římany



Démétriova smrt

- Po roce 294 př. n. l. ale nebyla Déméteriova pozice v Makedonii jistá
- Díky svému tyranskému způsobu vlády odešel do Malé Asie válčit se Seleukem I.
- Zde byl asi okolo roku 286 př. n. l. vydán svými vojáky Seleukovi I. a poslední tři roky života strávil v důstojném zajetí
- Jeho potomkům byl ale ponechán makedonský trůn



Ptolemaios I. Sótér



Ovládnutí Egypta

- *367 - +283 př. n. l.
- Ptolemaios bojoval již v bitvě u Chaironéie a účastnil se celého Alexandrova asijského tažení
- Roku 323 př. n. l. se stal satrapou Egypta
- Když proti němu vytáhl roku 321 př. n. l. Perdikkás, vybudoval si svou vlastní mocenskou základnu a opevnil se v deltě Nilu, kde čekal na útočníky



Upevnění moci

- Perdikkás a jeho armáda utrpěli v Nilské deltě těžkou porážku (asi 2 000 padlých), a proto vojáci zabili svého velitele
- Ptolemaios se rozhodl upevnit svou pozici v Egyptě, a proto obsadil přilehlé oblasti (Kypr, Kyrenaiku, Judeu a Sýrii)
- Na Kypru a v Sýrii se ale jeho cíle střetly se zájmy jiných diadochů – Antigona I. a později Seleuka I.



Boje s Antigonovci

- Již roku 316 př. n. l. vstoupil do koalice namířené proti Antigonovi I. a po třech letech bojů znovu ovládl Kypr
- Roku 312 př. n. l. se spojil se Seleukem, který u něj byl v exilu, a společně porazili Déméteria v bitvě u Gazy
- Po krátkém ovládnutí Sýrie ji vrátil Antigonovcům a uzavřel s nimi roku 311 př. n. l. mír



Vlastním páнем

- Roku 309 př. n. l. byla vyvražděna Alexandrova rodina a Ptolemaios se stal suverénním vládcem Egypta
- Tentýž rok se jeho jednotky vylodily v Malé Asii, kde obsadily Kárii a Lykii, a také na Balkánském poloostrově, kde si podmanily města Korint, Megaru a Sikyón
- Roku 306 př. n. l. bylo ale egyptské loďstvo poraženo u Salamíny na Kypru



Egyptským králem

- Roku 305 př. n. l. přijal jako ostatní diadochové královský titul a odrazil invazi armády Antigonovců
- Také poslal pomoc obleženému Rhodu, za což obdržel přívlastek *Sótér* (Spasitel)
- Roku 302 př. n. l. se připojil ke koalici proti Antigonovcům, která po svém vítězství přidělila celou Sýrii Seleukovi I., čímž vznikla třetí plocha pro další konflikty



Konec vlády

- Ptolemaios I. abdikoval v roce 285 př. n. l. ve prospěch svého syna Ptolemaia II.
- Kromě bojů o Sýrii musel ptolemaiovský Egypt řešit i vnitřní spory mezi řeckými přistěhovalci a starousedlými Egyptany
- Navzdory několika obdobím krize existoval samostatný egyptský stát až do roku 30 př. n. l., kdy jej obsadili Římané a udělali z něj svoji provincii



Seleukos I. Níkátór



Pomalý vzestup k moci

- *358 - +281 př. n. l.
- Zúčastnil se Alexandrova asijského tažení a během bojů v Indii byl povýšen do hodnosti velitele štítonošů (*hypaspistů*)
- Po roce 323 př. n. l. nedostal žádnou satrapii, ale sloužil mezi veliteli Perdikkáse jako vezír (*chíliarchos*)
- Roku 321 př. n. l. se asi podílel na zavraždění samotného Perdikkáse



Konečně satrapou

- Roku 321 př. n. l. byl ustanoven podle smlouvy z Triparadisu satrapou Babylónie
- Roku 315 př. n. l. jej Antigonos požádal, aby mu začal odevzdávat část svých daňových výnosů
- Seleukos se cítil ohrožen, a proto utekl s 50 kavaleristy do Egypta, kde uzavřel spojenectví s Ptolemaiem a pomohl mu roku 312 př. n. l. vyhrát bitvu u Gazy



Návrat do Babylónu

- Po vítězství nad Antigonovci mu vládce Egypta dal 800 pěšáků a 200 jezdců pro opětovné získání Babylónie
- Seleukos ještě shromáždil další oddíly a na přelomu let 312 a 311 př. n. l. vtáhl v čele svých 3 000 vojáků do Babylónu
- Poté v několika bitvách porazil satrapy Médie, Persidy a Susiany a obsadil jejich území na východě



Zrození seleukovské říše

- Po odražení několika pokusů velitelů Antigonovců o dobytí Babylónu, se Seleukos roku 305 př. n. l. prohlásil králem
- Poté se pokusil dobýt další území na indickém subkontinentu, ale maurjovský panovník Čandragupta jej asi porazil
- Podle mírové smlouvy z roku 302 př. n. l. musel Seleukos I. odstoupit část východních provincií a dostal 500 slonů



Spor s Ptolemaiovci

- Na přelomu let 302 a 301 př. n. l. se Seleukos I. zapojil do koalice proti Antigonovcům a podílel se na jejich porážce v bitvě u Ipsu
- Při dělení jejich území dostal některé oblasti v Malé Asii a také celou Sýrii
- O tuto oblast ale měl zájem také vládce Egypta Ptolemaios I. Sótér, čímž zde vzniklo ohnisko budoucích konfliktů



Konsolidace říše

- Roku 294 př. n. l. obsadil Seleukos I. Kilíkii, čímž se dostal do konfliktu s Déméteriem I., který uprchl jako nepopulární panovník z Makedonie
- Roku 286 př. n. l. byla Seleukova armáda vytlačena z nového území
- Déméterios byl ale vydán vlastními vojáky a poslední tři roky života strávil v důstojném zajetí na seleukovském dvoře



Konflikt s Lýsimachem

- Politický neklid na dvoře krále Lýsimacha, dalšího diadocha, dal Seleukovi I. na přelomu let 284 a 283 př. n. l. záminku k vyhlášení války
- V roce 281 př. n. l. došlo k rozhodující bitvě u Kúrúpedia, ve které byl Lýsimachos zabit
- Seleukos I. tak získal většinu území, které předtím dobyl Alexandr Veliký



Konec vlády a smrt

- Po svém vítězství se Seleukos I. rozhodl přenechat vládu v Asii svému synovi Antiochovi a táhnout s vojskem do Evropy
- Po přechodu Helespontu byl ale roku 281 př. n. l. zavražděn Ptolemaiem Keraunem, který se nechal prohlásit za krále Makedonie
- Ostatky mrtvého Seleuka I. byly uloženy v mauzoleu nedaleko města Antiochie



Syrské války



Šest konfliktů o Sýrii

- První syrská válka (274 – 271 př. n. l.)
- Druhá syrská válka (260 – 253 př. n. l.)
- Třetí syrská válka (246 – 241 př. n. l.)
- Čtvrtá syrská válka (219 – 217 př. n. l.)
- Pátá syrská válka (202 – 195 př. n. l.)
- Šestá syrská válka (170 – 168 př. n. l.)





Jedno jablko sváru

- Sporným územím byla konkrétně oblast Koile Sýrie (dnešní jižní Sýrie a Libanon)
- Ptolemaiovci si zde chtěli vytvořit nárazníkový stát, ale Seleukovci dostali toto území po porážce Antigonovců
- Během prvních čtyř válek si Ptolemaiovský Egypt postupně podmanil celou Koile Sýrii a svůj územní zisk potvrdil roku 217 př. n. l. svým vítězstvím v bitvě u Rafie



Bitva u Rafie

(červen 217 př. n. l.)

- **Ptolemaiovský Egypt** 
- Ptolemaios IV.
- Síly: 75 000 mužů a 73 slonů
- Ztráty: 2 200 mužů a 16 slonů
- **Seleukovská říše** 
- Antiochos III.
- Síly: 68 000 mužů a 102 slonů
- Ztráty: 10 300 mužů a 5 slonů

Seleucids
(Antiochus)

Seleucids

(Antiochus III the Great)

55,000 infantry

7,000 peltasts

6,000 cavalry

73 war elephants

Egyptians

(Ptolemy IV)

68,000 infantry

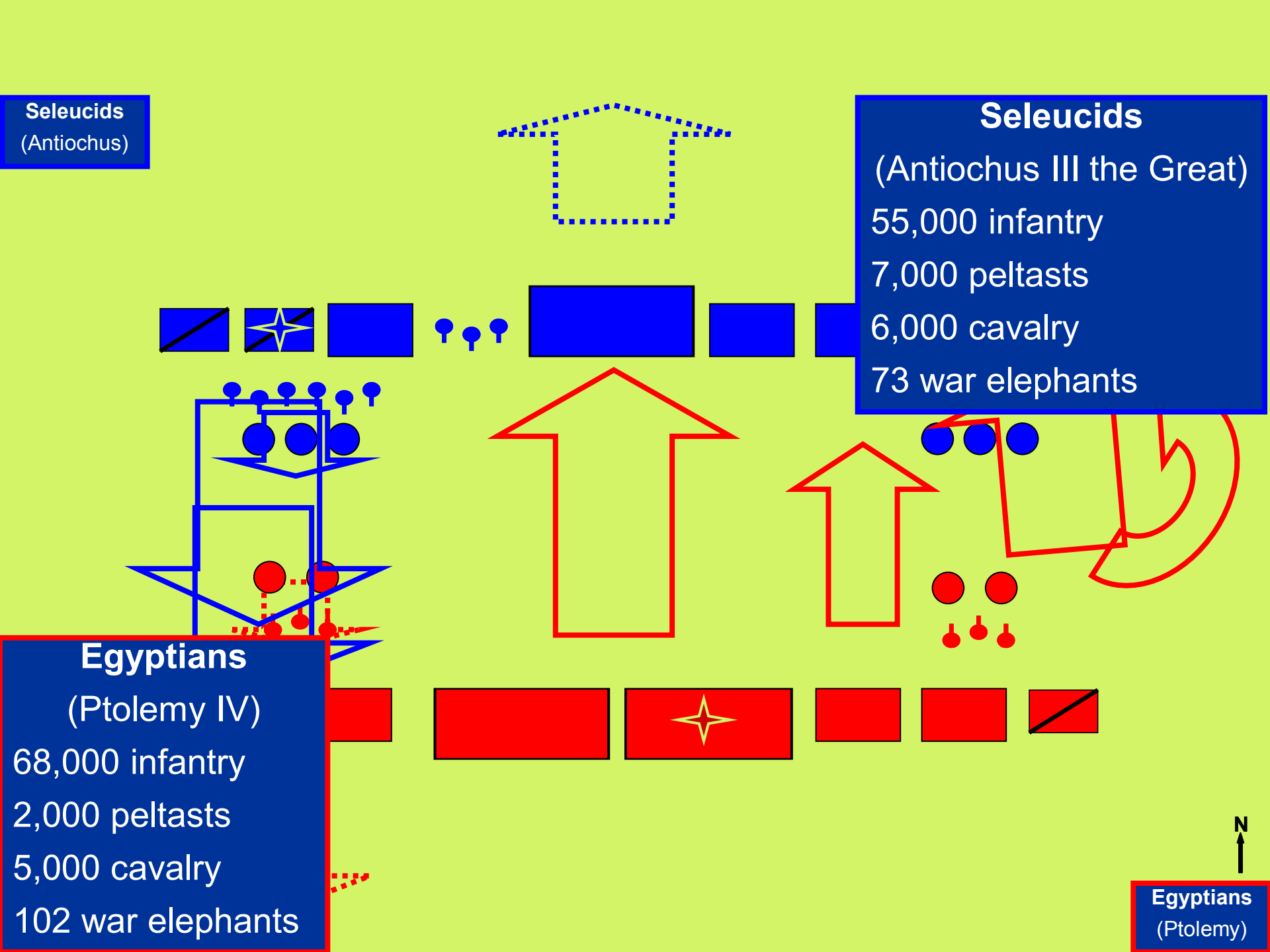
2,000 peltasts

5,000 cavalry

102 war elephants

Egyptians
(Ptolemy)

N
↑



Zásah římské republiky

- Během páté syrské války dosáhla seleukovská říše drtivého vítězství roku 200 nebo 198 př. n. l. v bitvě u Paneionu
- Oslabený Egypt jim musel vrátit Koile Sýrii
- Během šesté války došla armáda Seleukovců až k Alexandrii, ale na zásah římské republiky se musela stáhnout
- Obě vyčerpané říše se brzy staly snadnou kořistí pro římskou republiku



Hodnocení válek diadochů



Zničili se navzájem

- Po několika desetiletích bojů mezi bývalými veliteli Alexandra Velikého se vytvořily tři mocné státy, které mezi sebou vedly další vyčerpávající konflikty
- Pro získání nových lidských a materiálních zdrojů uzavřely spojení s Kartágem a Římem, čímž ještě zhoršily své pozice
- Po vítězství Římanů nad Kartaginci byly dobyty novým hegemonek ve Středomoří





Děkuji za pozornost

Prostor pro dotazy